

چه کسانی با مهدی ظهور میکنند؟

بنابر آنچه از روایات و آیات به دست آمده و طبق فحص از نظرات مفسرین پیرامون بعضی از آیات مربوطه که در ادامه به آنها اشاره خواهد شد، معلوم می‌شود که در مورد چهار تن از پیامبران گذشته احتمال زنده بودن داده شده است که نیاز به تحقیق بیشتری دارد برای این که بتوان بحث را تحقیقی ارائه کردم لازم است به طور جداگانه به بحث از هر کدام از آنها بپردازیم:

۱. حضرت الیاس - علیه السلام - :

یکی از پیامبرانی که نام او در قرآن [۱] آمده الیاس است. در بعضی از تفاسیر چهار قول در مورد ایشان آمده است که به یکی از آنها اشاره می‌کنیم:

«الیاس همان خضر است؛ در حالی که بعضی دیگر معتقدند، الیاس از دوستان خضر است، و هر دو زنده‌اند. با این تفاوت که الیاس مأموریتی در خشکی دارد؛ ولی خضر در جزائر و دریاها، بعضی دیگر مأموریت الیاس را در بیابانها و مأموریت خضر را در کوه‌ها می‌داند و برای هر دو عمر جاودان قائلند،» [۲]

المیزان روایتی را از بحارالانوار درباره الیاس نقل کرده که در آن اشاره به بالا رفتن الیاس شده است. البته مطالب دیگری نیز، در مورد ایشان، در آن روایت آمده است که در پایان آن، مرحوم علامه می‌فرماید: «وانت بالتأمل فیما تقصه الروایة لاترتاب فی ضعفها» [۳] این سخن نشانگر ضعف و سستی روایت است.

۲. حضرت ادریس - علیه السلام - :

بسیاری از مفسران «ادریس» را جد پدر نوح می‌دانند. قرآن در مورد ایشان تنها دو بار، آن هم به صورت اشاره‌ی کوتاه، سخن گفته است. [۴]

در قرآن در مورد او تعبیر (رفعناه مکاناً علیاً)؛ [۵] یعنی او را به مکانی والا، بالا بردیم، به کار رفته است که مراد از این آیه مورد اختلاف قرار گرفته است.

بعضی از مفسران، مراد از مکان والا را عظمت و مقام معنوی ادریس و بعضی دیگر بلندی مکان حسی او دانسته‌اند. تفسیر نمونه [۶] که معنای اول را پذیرفته است، شاهی هم از قرآن برای تأیید این معنا آورده است که یوسف به برادران خود که کار خلافی انجام داده بودند فرمود: «انتم شر مکاناً» [۷] شما از نظر مقام و منزلت بدترین مردم هستید.

پس طبق معنایی که این تفسیر انتخاب می‌کند، زنده بودن ادریس زیر سؤال می‌رود و نمی‌توان زنده بودن را از آیه شریفه استفاده کرد.

۳. حضرت خضر - علیه السلام - : (البته بنابر این که ایشان پیامبر باشند)

قرآن در آیاتی که داستان همراهی او و حضرت موسی را بیان می‌کند، اشاره‌ای به وی کرده است (بدون این که صراحتاً نامی از وی ببرد) در آن داستان خضر در مقام استادی و مرشدی نسبت به حضرت موسی - علیه السلام - می‌باشد.

در مورد ایشان آمده [۸] است، خداوند خضر را به آب حیات رهنمون شد، و او برای آن که تجدید حیات کند و نیازی به زاد و توشه سفر نداشته باشد، ناگزیر هر ساله یک یا چند نوبت و چه بسا هر چند سال یک بار به آن جا می‌رفت و از آب حیات می‌نوشید و چه بسا هنوز هم زنده باشد که باید گفت: هنوز هم می‌رود و جرعه‌ای از آب حیات می‌نوشد. اما در المیزان روایتی را نقل کرده و بسیاری از قصه‌ها و حکایاتی را که در مورد حضرت خضر است بدون تکیه‌گاه و سست خوانده است. روایات سست را می‌آورند:

از خسیف نقل می‌کند که : چهار پیامبر است که زنده‌اند، دو تای آنها در آسمانند، (عیسی و ادریس) عیسی و ادریس و دو تا در زمین (خضر و الیاس)؛ اما کار خضر در دریاهاست و کار الیاس در خشکی‌ها. [۹]

۴. حضرت عیسی - علیه السلام - :

برخلاف اعتقاد مسیحیان که می‌گویند مسیح کشته و دفن گردید و سپس از میان مردگان برخاست و مدت کوتاهی در زمین بود و بعد به آسمان صعود کرد؛ [۱۰] در میان مفسران اسلام معروف است که می‌گویند به استناد آیه ۱۵۷ سوره نساء، مسیح هرگز کشته نشد و خداوند او را به آسمان برد. حال در نحوه به آسمان رفتن او بحث است چون در آیه آمده که «رافعک الی» [۱۱]

بعضی می‌خواهند از این قسمت آیه زنده بودن ایشان را استفاده کنند و این بالا رفتن را جسمانی تلقی نمایند، همانطور که بعضی از روایات [۱۲] در مورد زمان ظهور امام زمان (عج) نیز مشعر به زنده بودن ایشان و نزول او از آسمان و اقتدا به امام زمان - علیه السلام - می‌باشد؛ ولی بعضی از مفسران مثل علامه (ره) طباطبایی آیه را این گونه توجیه می‌فرمایند: چون که رفع در آیه مقید به قید «الی» شده مراد آیه این است که رفع و بالا بردن به صورت معنوی بوده است نه صعود جسمانی و دلیل آن هم مکان جسمانی نداشتن خداوند متعال است. تا ما بتوانیم بگوئیم جسمانیات (مثل حضرت عیسی - علیه السلام -) می‌توانند به او نزدیک یا از او دور شوند. [۱۳]

خلاصه: با توجه به اینکه در مورد حضرت الیاس و خضر در قرآن آیه‌ای که ظهور در زنده بودن آنها داشته باشد، وجود ندارد. فقط در روایاتی ضعیف اشاره به این نکته شده، است که قبول حیات فعلی برای این دو، پیامبر بر اساس آن روایات بسیار مشکل است. در مورد حضرت ادریس بعضی آیات ظهور در زنده بودن وی

دارد که بنابر اختلافی که در تفسیر این آیه است، حداقل می‌توان گفت: زنده بودن او اختلافی است؛ اما در مورد حضرت عیسی - علیه السلام - با توجه به آیه‌ای که در مورد ایشان، برخلاف عقیده مسیحیان، وجود دارد، و کشته شدن او را ردّ می‌کند و همچنین با توجه به روایات زیادی در باب نزول او از آسمان و اقتدا به امام زمان (عج) وارد شده است، می‌توانیم به زنده بودن این پیامبر اطمینان حاصل کنیم.

معرفی منابع جهت مطالعه بیشتر:

۱. سید هاشم رسولی محلاتی، تاریخ انبیاء از آدم تا خاتم النبیین - صلی الله علیه و آله - : چاپخانه دفتر نشر فرهنگ اسلامی، صص ۴۱ - ۷۶۲.
۲. بهاء‌الدین، خرمشاهی و دیگران، دانشنامه قرآن و قرآن پژوهی، ص ۹۹۰، خضر در قرآن.
۳. طیاره عفیف عبدالفتاح، همراه با پیامبران در قرآن؛ دفتر تبلیغات اسلامی، قم، صص ۳۸۶ - ۳۹۸.
۴. سید نعمت الله جزایری، سرگذشت پیامبران از آدم تا خاتم انبیاء - علیهم السلام - تهران، هاء، صص ۴۴۸ - ۴۵۶.